

De Heraut

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 22 Augustus 1920. N°. 2222.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentieën aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 58-60, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementprijs: franco aan huis, per drie maanden f1.50 bij vooruitbetaling voor het Buitenland en Ned.-Indië per jaar f7.20 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f—15. Advertentie: van 1 tot 5 regels f1.35, met inbegrip van bewijsnummer, voor elke regel meer f—25. Aanvragen en vermelding van lefdagaven f—12 per regel.

„Een ellendig en arm volk.“

Maar ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk. Die zullen op den naam des Heeren betrouwen. Zephania III: 12.

Bij het eerste optreden van Christus, Kerk kan niet gezegd, dat eeniglijk arme en verlaten belijders te voorschijn traden. Ten deele gold dit wel van de eerste discipelen en apostelen, die in hoofdzake uit den kleinen visschersstand herkomstig waren, maar onder de volgelingen van den Christus vertoonden zich toch evenzeer al spoedig vrouwen uit den meer gegoeden burgerstand, die niet alleen ten deele de zorgen voor den Heiland, maar ook die voor vele van zijn discipelen op zich namen. En toen met Cornelius, den hoofdman, de bekeering van de Heidenen tot het Evangelie een aanvang nam, was er geen sprake van dat deze bekeering in armoede verkeerde. Eer behoorde hij tot de zeer gegoede ingezetenen, die in breeder kring de eerste bekeerlingen herbergen konden.

Just met het oog hierop nu is 't zoo in hooge mate opmerkelijk, dat de Christus reeds in zijn Bergrede er met zooveel ernst en aandrang tegen gewaarschuwd heeft, dat zijn jongeren nu of later zich toch niet om de broodjongen bekreunen zouden, maar de aard en gestalte van het Koninkrijk van den Messias met zich bracht, dat armoede, en zelfs zeer nijpende armoede het levenslot van vele zijner aanhangers en volgelingen zijn moest. Niet alsof zulk een vervallen in doodelijke armoede tenslotte het lot en deel van al zijn volgelingen zou worden. Dat wist en zag men reeds bij de eerste bekeerlingen heel anders. Maar wel drong de Christus er van met al nadruk op aan, dat zijn volgelingen ook met de mogelijkheid van gebrek en armoede om des geloofs-wille rekenen zouden. Het was daarom in het midden van de Bergrede, dat de Christus er reeds met zooveel nadruk op wees, hoe alleszins denkbaar het was, dat de profetie, die ons Zephania vertolkte, ook onder de aanhangers van den Christus zich herhalen zou.

Reeds bij Zephania was de scherp getekende profetie tot klare betuiging gekomen. „Ik zal in 't midden van u, zoo heette het daar, doen overblijven een ellendig en arm volk, en die zullen op den naam des Heeren vertrouwen.“ Hier wordt alzoo klaarblijkelijk onderscheiden tussen de geloovigen uit betere kringen en betere tijden, die aan de welvaart des levens aandeel mochten hebben, maar zoo dan toch dat naast en in onderscheiding van hen, een verlaten en doodelijk arm geheiligd volk opkwam, dat aan Jehovah trouw bleef, en, hoe verlaten en verarmd ook, op den Naam des Heeren bleef vertrouwen. Van zulk een sociale verarming scheen nu bij Jezus' eerste optreden geen sprake te zijn. De Christus zelf onthield zich van alle persoonlijk bezit, maar onder zijn volgelingen waren er niet weinigen die mild en op ruime wijze den Heiland van hun goederen dienen konden. Zoo echter was het in vroeger dagen op verre na niet altoos geweest, en evenmin zou 't zoo op den langen duur in het historisch verloop blijven. Zephania getuigt het in 's Heeren naam, hoe reeds in zijne dagen de bitterste armoede den klein-geloovigen kring overviel, zoo zelfs dat de buitenstaanders in de trouwe volgelingen van Jehovah niets anders dan een ellendig en arm volk begrepen konden. De ongelovigen triomfeerden, en legden beslag op al wat 't leven verrijken kon. Vandaar dat 't ten slotte de van alles beroofden waren, die in hun nood en armoede zich aan Jehovah vastklemden, zoodat reeds Zephania de twee schijbaas zoo strijdende gegevens vereenigen konde: „Arm en ellendig“, maar zoo dat Jehovah hen uitreddende en zij ten volle op den Naam des Heeren betrouwen. Wat de Profeten van het Apostolisch getuigenis ons brengen, is alzoo geenszins, dat geheel Christus' Kerk op aarde steeds schier in armoede verkeeren zou, maar wel dat er keer op keer een tijdperk kon intreden, waarin jammer en ellende der geloovigen deel zou worden, en dat juist in die zoo bange en beklemde tijden, de Heere zijn verarmde geloovigen steeds er uit redden zou. Het zou dan een arm en ellendig volk zijn dat eeniglijk door 's Heeren trouw werd uitgered.

Zoo was het voor een bange spanne tijds van af Zephania's dagen geweest, doch zoo zou 't straks, als de Messias verscheen was, in nog banger zin aan Christus

Kerk kunnen overkomen. Het was nog niet zoo in de dagen der Apostelen. Zonder weelde konden de in Christus-geloovigen zich toen hier dan toch nog in matigen burgerstaat onderhouden, maar in zijn Bergrede doelde de Christus juist daar niet eeniglijk op, maar voorzag hij de bange tijden, die straks komen zouden, en wees hij zijn discipelen vooruit op de gebeurlijkheden, die hen en hun volgelingen straks overkomen konden. Wat de Christus aan het slot van Matth. VI in zijn Bergrede betuigde, sloeg geenszins op wat reeds toen te duchten stond, maar was de aangrijpende vooruit aankondiging van wat in een volgende eeuw zijnen discipelen te wachten stond.

Er blijkt hier, op zoo overtuigende wijze, hoe de Christus in de Bergrede volstrekt niet eeniglijk doelde op den toenmaligen sociaal toestand, waarin zijn eerste volgelingen zich zouden bevinden, maar met profetischen blik vooruit de tijden doorgluurde, die daarna komen zouden, en er zijn alrijds gehoor daarom toen reeds voor waarschuwd. Die waarschuwing bleef niet bij een enkel woord, maar werd door Christus zoo breed uitgemeten, dat ze bijna tien achtereenvolgende verzen besloeg. En waarop kwam nu deze uitgedijde waarschuwing kort samenvat neder? Waarop anders dan op de stellige aankondiging van bange tijden in de toekomst, waarin Jezus' aanhang met sociaal gebrek zou te worstelen hebben, en tot in zijn dagelijksch brood door de vijandelijke wereld zou worden beperkt.

Wat Zephania ons op 't harte bindt, en wat de Christus in het slot van Matth. VI ons voorhoudt, geeft daarom tenslotte eenzelfde toonluid. Er zouden tijden naderen, waarin de volgelingen van den Christus, van alle weelde verstoken, tenslotte zelfs onmachtig zouden blijken, om in de behoefte van het dagelijksch brood te voorzien. Om de drie groote levensvragen zou het gaan. Wat zou men eten, hoe zou men te drinken erlangen, en waarmede zou men zich kleeden? Op de vogelen des hemels wees toen de Christus in dat heerlijke woord: „Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien noch maaien, noch verzamelen in de schuren, en uwe hemelsche Vader voedt nachts dezelve. Gaat gij nu die vogelen niet zeer verre te boven?“ Wat de geheiligden zoeken moesten, was niet anders „dan het Koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid“, en mits ze hiernaar eeniglijk grepen, zou al 't overige en onmisbare hun door Gods milde Vaderhand als toegeworpen worden.

Het „arm en ellendig“ doelde in Zephania's profetie alzoo eeniglijk op de uitwendige noodden des levens, en deze overkomen ons, niet opdat we in vertwijfeling verinken zouden, maar eeniglijk op dat we te inniger op onzen Vader in de hemelen vertrouwen zouden. In nood en dood moest zoo al onze hope en al ons vertrouwen op den Beschikker van ons lot staan. Het zijn de Heidenen, die van God afgedoold, eeniglijk in 't god en 't goed hun vertrouwen stellen. Doch zoo juist moest en zou het bij Jezus aanhang niet zijn. Hier moest 't zijn, eeniglijk op zijn God vertrouwen, vastelijk geloovende dat al wat voor onze toekomst onmisbaar was, ons door onzen Vader in de hemelen zou worden toegeworpen.

Dr. A. K.

Voor Kinderen.

IN VREEMDE HAVEN.

XII.

OPHELDING.

Het behaagde den Heere ook verder den weg voor Roelof van Bergen voorspoedig te maken.

Twee jaar bracht hij in zijn nieuwen werkkring door, nu eens op 't kantoor dan weer in 't pakhuys. In 't eerst viel het hem vreemd, doch met des Heeren hulp gelukte het hem zijn afkeer van geregelde arbeid te overwinnen. Daarbij had hij van 't zwerven genoeg. Hij bespeurde echter al spoedig, hoeveel hem ontbrak om een bruikbaar mensch te zijn en vooruit te komen. Thans leerde hij beseffen, hoe dwaas hij gedaan had met zijn leertijd te verwaarlozen. Nu wilde hij beproeven het verzuimde in te halen, en met goeden wil gelukte ook dat.

Allengs merkten ook de patroons, dat Roelof van Bergen niet alleen eerlijk en trouw was en nauwgezet in zijn werk, maar ook in b-kwaamheid toenam. Zij besloten daarvan gebruik te maken, teneer wijl omstreeks dien tijd in de West groot gebrek heerste aan geschikte personen om werkzaam te zijn in handelszaken. Zij spraken er over met hun bediende, en het gevolg was dat Roelof aanmerkelijk opklom in rang en loon, en nu een vaste plaats kreeg op

't kantoor. Eenige jaren later werd hij deelgenoot in de handelszaak, die als rederij ook schepen in zee had. Juist met de scheepzaken kreeg Roelof zich het meest te bemoeien.

Zoo kwam hij ook in aanraking met kapitein Klaver, die mettertijd zijn vriend werd. De kapitein kwam op de gedachte, om de beeltenis van zijnheer Roelof van Bergen, zijn reeder en vriend, een ereplaats te geven in de kajuit van zijn schip. Maar natuurlijk kon men, toen één beeltenis daar hing, die der andere heeren niet weglaten. En zoo werd de kajuit gesierd met al de portretten, die later van Hendrik Crul iederen morgen een bezoek zouden krijgen.

Ik heb, als gezegd, dit alles maar heel kort verteld. Ook wist natuurlijk Hendrik nog niet alles wat de lezer nu reeds weet. Toch herinnerde de jongen zich bij nadenken telkens weer, wat hij vroeger in het ouderhuis had vernomen. Ook werd hij telkens, bij de dagelijksche schoonmaak, meer overtuigd dat hij zich niet vergiste. Het portret thuis en dat hier stelden een en denzelfden persoon voor.

Maar hoe kwam die beeltenis hier? Hij begreep er niets van. Alleen kreeg hij nog een nadere toelichting toen hij op een morgen deed waar hij eigenlijk mee had moeten beginnen.

Hij bezag namelijk het bewuste portret niet alleen nog eens nauwkeurig, maar keek ook op de rugzijde. Toen was alle twijfel bij hem weggenomen. Daar toch stond, net als thuis in groot schrift: ROELOF VAN BERGEN. Maar ook weer vroeg Hendrik voor de zooveelste maal zich af, hoe komt dit portret hier?

Zijn denken maakte hem op dit punt niet veel wijzer, en hij besloot zijn vriend den kok naar weer eens te raadplegen. Deze echter kon 't ook niet verklaren en had zelfs het portret nog nooit gezien.

Doch, voegde hij er troostend bij „ik zal den eersten stuurman er eens over spreken. Die weet zeker wel meer“.

„Zeg dan vooral niet dat ik het vraag“, zei Hendrik, „anders komt u zeker niets te weten“.

„Laat het maar aan mij over. Ik ben de kok, en daarom hoort iedereen hier mij graag te vriend. Het gaat hier nog zoo wat naar het oude spreekwoord: Wie den kok mishaagt moet het rookgat uit“.

De kok was zoo goed als zijn woord. De stuurman lichte hem in, en zoo kwam Hendrik te vernemen wat de lezer reeds weet. Dat hij er bijzonder veel belang in stelde is te begrijpen. Het werd hem nu duidelijk, dat hij ongezocht waarschijnlijk naar een bloedverwant op reis was, althans naar het land waar deze woonde, al kende hij den man bijna niet dan uit zijn portret. Misschien zou hij dus in de verre West een vriend vinden, om wien hij zich als kind bijster weinig bekommerd had. En dan — zijn oom was een der reeders van het schip, en stond dus ook boven den eersten stuurman en zelfs den kapitein.

't Was of die wetenschap onzen Hendrik beemoedigde bij het verdragen van de min aangename bejegeningen die geen dag ontbraken.

De stuurman scheen het er op gezet te hebben den armen jongen het leven aan boord moeilijk te maken. De man stond trouwens bekend als ruw en ongevoelig, maar om zijn kunde als zeeman lieten zijn meederteden hem begaan.

Hij had een bijzondere wrok tegen Hendrik Crul, wijl deze buiten hem om door kapitein Klaver was aangenomen, alsof de jongen dat helpen kon. Dien wrok lichte de man op alle wijze. Hij trok den andere scheepjongen boven Hendrik voor en draaide dezen laatste allerlei karweijsen, op die dikwijls volstrekt niet noodig waren en alleen aanleiding waren tot beknotten en „standjes“ geven.

Zoo scheen de stuurman te denken, dat Hendrik reeds met het scheepsvak bekend was, terwijl de waarheid was dat de jongeman tot zoo iets als een plezierreis was gevraagd. Zoo beval de stuurman hem herhaaldelijk, dat hij in de dek mast zou klimmen. Maar Hendrik dorst niet, wat heel natuurlijk was.

De stuurman echter werd toornig en riep: „Durf je niet? Ga dan Jurrie maar halee. Dat was de andere scheepjongen.“

Jurrie verscheen, en keek Hendrik met een aarzelend blik aan, terwijl hem werd gelast om gauw in den mast te klimmen. „Want hij“, vervolgde de stuurman, verachtelijk op Hendrik wijzende, „hij durft niet.“

Nu moest de lezer weten, dat Jurrie een schipperssoon was, en zijn jeugd grootendeels op zee had doorgebracht, eerst op een klein schip, later op een groot. Hij zong met alle recht het liedje:

Beste vriend, daar ligt ons schip.

Al die strengen en die touwen —

Kun je daar wel oog op houden? —

Kan ik noemen in een wip.

En in 't topje van de ra

Klimt mij nog geen ander na.

Geen wonder dat zulk een jongen 'het de vlandrote telkens afwon, en de stuurman daarvan gebruik maakte om Hendrik voor te stellen als onbruikbaar en als onnutte opeter van de scheepskost. Dat de arme jongen daar onder leed is te begrijpen. Van een plezierreis was geen sprake, en toen de wind opstak uit het Westen en het schip niet snel voortkwam, weende Hendrik in stilte, omdat de reis nu zoo veel langer duren zou. En dat terwijl er geen dag voorbij ging zonder nieuwe verdrietelijkheden. Gelukkig won hij onder het scheepsvolk eenige vrienden die heel goed zagen dat de jongen wel wilde maar niet meens kon. Met Jurrie vriendschap te sluiten gelukte Hendrik echter

niet. Wel was Jurrie niet slechter dan andere jongens, maar hij zag in Hendrik een gevaarlijken mededinger en liet zich dat door niemand uit het hoofd praten.

HOOGENRIJK.

Buitenland.

N.-Amerika. De „Interchurch World Movement“.

Dr. J. van Lonkhuijzen, predikant te Chicago, beantwoordt de vraag welke houding de Gereformeerden in de nieuwe wereld tegenover bovengenoemde beweging hebben aan te nemen aldus:

„Eerst op kerkelijk gebied. Blijf op u zelf staan. Maar waar ge, niet in het vage maar voor een bepaalde zaak de beweging van dienst kunt zijn of zij ons van dienst kan wezen, doe dan en daar en daar alleen iets samen. Er is niets tegen b.v. inlichtingen te geven voor de „survey“. Maar sluit ge u aan dan zijt ge zedelijk uw recht en vrijheid kwijt om te werken waar ge meent te moeten werken. Let er op „ijz meent“. Naar uw eigen overtuiging en Belijdenis. Als ge mee wilt doen, moet ge ook beginnen met eentienend van uw kerkelijk budget aan de Movement te offeren.“

Op zendingengebied kunt ge wat meer met elkaar doen. Mits dat ge een vast accoord hebt. En weet dat ge met kerken samenwerkt die de fundamente des geloofs, zoals wij die verstaan, vast houden. Dan kunt ge inderdaad hulp hebben van elkaar. De movement laat zien welk een enorme vlucht de Chr. Zending genoot heeft. Vooral op het gebied van onderwijs en hospitaal-zaken. Maar we kregen tevens den indruk dat veel van wat „Zending“ genoemd wordt niet heel veel meer is dan Beschaving's arbeid. Dat de zij-lijnen, onderwijs, hospitaaldienst, enz., vaak hoofdzake zijn en de predikdienst een ondergeschikte plaats inneemt, is mijne inzichten niet zelden tamelijk duidelijk. Ook daar zij men dus voorzichtig niet samenwerkt. Alleen waar het noodig is en daar alleen met een scherp belijnd program, (kiezen van terrein, hospitaaldienst, vertaling enz.)

Beter zou het kunnen gaan — let er op, kunnen gaan — op het terrein van onderwijs en sociale verhoudingen.

Men wil ook daar het Christendom laten doorwerken. Eijn! Heerlijk! Hoe heerlijk als we samen een actie hadden voor Chr. Onderwijs, voor Chr. politiek, voor Chr. sociale verhoudingen. Maar dat gedeelte van het program is nog te onbepaald dan dat men er veel van zeggen kan. Dus alles saamgenomen afwachten schijnt de boodschap te zijn. Althans als kerken. Maar kunnen we als Christenen of Chr. verengingen op eenige deze laatstgenoemde terreinen samenwerken, laat ons dan daar onze kans niet voorbij laten gaan. Zoo ook op het gebied der Chr. barmhartigheid.

Wij zijn het eens met wat een onzer leeraren uitsprak. Dat de beweging twee-lingen in haar schoot heeft. Die wellicht mettertijd tot elkaar zullen gaan. We hoorden kostelijke uitspraken zelfs voor Christ. onderwijs en hoorden van kostelijke stukken voor Chr. sociale verhoudingen. Maar we hoorden ook veel, dat ons deed denken aan een ondiepe stroom met gevaarlijke klippen.

O, dat alle Calvinistische kerken hier en in het buitenland zich vereenigden! Om samen positie in te nemen. Al was het maar om problemen als de aansluiting aan zulke bewegingen te overleggen. En een „nucleus“ te vormen voor een meer belijnde vereeniging van Calvinistische kerken in Amerika en elders.

Ten slotte. Wel verre van dat wij veel heil verwachten van het uitwischen der historische belijdenissen en van het komen tot één zoogenoemde Evangelische Kerk, gelooven we dat het heel veel er gelegen is in herleving dezer historische geestes-richtingen. Wie in het eene flauw is, is gewoonlyk ook in het andere flauw. Wie niet veel geeft om het eigenaardige in zijn Belijdenis — het is een quaestie of hij om heel de belijdenis der waarheid veel geeft. Neen, laat een Baptist een goed Baptist zijn; een Methodist een goed Methodist; een Lutherse een goed Lutherse, als Luther was; en een Calvinist een goed Calvinist. En trek zoo in verschillende regimenten ieder met den geest van zijn regiment, zijn „es prit de corps“, zijn afzonderlijke Belijdenis, als een leger op. Dan is er heil te verwachten.

Wij onderschrijven dit oordeel van onzen vriend van Lonkhuijzen geheel. Vooral de wensch dat alle Calvinistische Kerken zich zullen vereenigen om samen positie te nemen, al was het maar om over problemen als de aansluiting aan bewegingen als de „Interchurch Movement“ te overleggen, is uit ons hart gegrepen.

WINCKEL.

Officieele Berichten.

Deputaten voor de Correspondentie met de Hooge Overheid brengen ter kennis van de kerken, dat de kerkeraad van Werkendam A bij aderen aan de Koningin heeft te kennen gegeven dat de kerk van Werkendam B het Kerkverband heeft verbroken, en dat diensgevolge de onderscheiding tusschen de Gereformeerde kerk te Werkendam A en B is vervallen, en dat de Gereformeerde kerk te Werkendam A voortaan

den naam zal voeren van: „de Gereformeerde kerk te Werkendam.“

Namens Deputaten, H. BOUWMAN, secr.

Kort verslag van de vergadering der Classis Ommen van Gerel. Kerken, gehouden Donderdag 8 Juli 1920 te Hardenberg.

Art. 1. De vergadering wordt geopend door Da. W. Steunenberg, als consulent van de roepende Kerk van Hardenberg. Wordt gezongen Ps. 123: 1; gelezen Paulus 123. Gebed. Da. Steunenberg spreekt eenige hartelijke woorden ter gedachtenis van het overlijden van Da. H. Bulder. Z.W.Erw. verwelkomt Da. R. Sybrandy, wenschende de Kerken van de Krim en Luiten geluk, dat haar pogen ter verkrijging van een Dienaar des Woords door Gods goedheid is geslaagd, en feliciteert Da. J. W. Siertsema en de Kerk van Gramsbergen, dat hij voor de roeping naar Utrecht heeft bedankt.

Art. 2. Vaststelling van het Moderamen, Da. L. A. Smilde, Praeses, Da. R. J. Schoemaker, Scriba, Da. C. J. H. van Diemen, Assessor.

Art. 3. Onderzoek der laatste berichten door Da. J. Koelewijn en onderl. Bramer. Alle Kerken zijn weinig vertegenwoordigd. Geen instructies.

Art. 4. De notulen worden onveranderd vastgesteld.

Art. 5. Ingekomen stukken. In verband met een deurbetreffend schrijven van eenige leden uit een der Classische Kerken, stelt de vergadering voor alle Kerken binnen haar ressort het minimum der predikanten vast, op f 2500 + de bekende emolumenten. Behandeling grens-regelingszaak.

Art. 6. Da. W. Steunenberg en Da. R. Sybrandy met Da. C. J. H. van Diemen als secr. worden aangewezen voor de te houden visitatie der Kerken (noordel. ged.), Da. J. W. Siertsema en Da. L. A. Smilde, met Da. R. J. Schoemaker als sec. voor het zuidel. gedeelte.

Art. 7. Rapport der Prov. Synode. Goedgekeurd.

Art. 8. De Kerk van Hardenberg verzoekt de Classis de aandacht der Kerken te willen vestigen op de circulaire van den Zondagsschoolbond „Jachin“. De vergadering neemt dit gaarne over en weet de afvaardigden op, dit op hun vergaderingen te brengen.

Art. 9. Rondvraag Art. 41.

Art. 10. Regeling vacaturebuizen. L-mele en Lemelerveld 19 Sept. Da. J. W. Siertsema. 24 Oct. Da. S. Dwarshuis. 21 Nov. Da. L. A. Smilde.

Hardenberg 19 Sept. Da. C. J. H. van Diemen. 24 Oct. Da. W. de Jong. 21 Nov. Da. W. Steunenberg.

Vroomshoop 19 Sept. Da. G. Goris. 24 Oct. Da. S. Dwarshuis. 21 Nov. Da. L. A. Smilde.

Art. 11. Roepende Kerk voor de volgende vergadering is Heemse.

Art. 12. Lezen der korte notulen.

Art. 13. Sluiting der vergadering door den Praeses.

Op last der Classis,

C. J. H. VAN DIEMEN.

Kort Verslag van de vergadering der Part. Synode van Zeeland, gehouden te Goes 2 en 3 Juni 1920.

Art. 1. Namens de roepende kerk van Goes opent Da. R. J. v. d. Veen de vergadering met het zingen van Ps. 89: 1, het lezen van Ps. 89: 1-19 en gebed.

Art. 2. De credentiebrieven worden nagezien door Da. F. Staal en oud. D. Scheele, die rapporteren, dat ze in orde bevonden zijn.

Art. 3. Tot praeses wordt gekozen Da. L. Bouma, tot scriba Da. C. J. Wielenga. Met goedvinden der vergadering worden door den praeses aangewezen tot assessor Da. R. J. v. d. Veen en tot 2den scriba Da. S. Groeneveld.

Art. 4. De scriba der vorige Part. Syn. Da. J. D. Wielenga leest de notulen der vergadering, die behoudens een kleine aanvulling worden goedgekeurd en vastgesteld.

Art. 5. De praeses stelt de rapporten aan de orde.

a. Da. R. J. v. d. Veen brengt rapport uit als curator der Theol. School. Onder dankzegging aanvaard.

b. Da. G. Doekes rapporteert over de zending. Na breedvoerige discussie besluit de Synode: de Partic. Synode gehoord het rapport en de bespreking daarop gevolgd, geeft aan deputaten in last om de financiële regeling nog eens nauwkeurig onder oog te zien, met dezen verstande, dat de voorgestelde regeling dit jaar zal gelden. Enkele vragen door Da. J. D. Wielenga gesteld, worden bevredigend beantwoord. Aan deputaten en rapporteur wordt hartelijk dank gezegd.

c. Rapporteur omtrent de kas tot steun van diaconen die idioten enz. hebben te verzorgen, gesteld door br. A. Wissé, voorgelezen door den assessor en eveneens een schrijven van de kerk van Bergen op Zoom om f 320 voor de verpleging van twee behoeftigen.

Wordt in verband met dit rapport bestaan: Deputaten der classis geven tijdig kennis aan de nalatige kerken om te collecteren voor het einde van het Synodejaar.

2. Aan de kerk van Bergen op Zoom worde gerestitueerd, wat die kerk heeft voorgeschooten, de som van f 160, ten behoeve van den patient J. L. K., en voor een andere patient het gevraagde uitgekeerd. Bij hernieuwde aanvraag een volgend jaar zal de kerk van Bergen op Zoom inzage hebben te geven van wat haar kerk doet.

Den deputaten wordt dank gezegd.